

Epeso

Jesus hā h'yy ka'eeh do Epeso häd näng do panang bā habong do hā Paw-Ro ma erih do hahŷŷh

Kedēng do ky n'aa hahŷŷh

¹ Paw-Ro ū ti hŷŷh, P'op Hagä Do karēn do hyb n'aa Kristo Jesus mejūū do see ū hado däk doo. Ū edēng bëëh, Epeso panang bā habong do tsyt hē P'op Hagä Do wē kasëew hōm doo, Kristo Jesus hā h'yy kata däk doo, ta hā h'yy kanerét doo.

² Aā karēn P'op Hagä Do ēr Yb, Jesus Kristo Tak'ēp Hyb N'aa Jawyk Do na-ääj hē ky en'yym bë hā. Aā karēn baad bë rah'yyb en'yym.

Kristo hyb n'aa ji P'op Hagä Do ky n'aa edēng do ky n'aa hahŷŷh

³ Taw'ääts hē ji j'aa etsë P'op Hagä Doo, ēr Wahë N'aa Jesus Kristo h'yy kaha'eeh doo, ta Yb. Ti né ta ti tabag'ääs doo bā ēr taky n'aa edēng do sahōnh hē baad hadoo doo me, hŷ pong jé hana doo me, badäk hahŷŷ bā naa nadoo doo me. ēr taky n'aa edēng, Kristo hā ēr h'yy kata däk tabanoo do hyb n'aa. ⁴ Hahŷŷ da tabad'oo ēr hā: Sahōnh hē badäk hahŷŷ tapahuunh do pooj jé, Kristo hyb n'aa ēr tabasëew hōm ta wē. ēr tabasëew hōm tsyt hē, nesaa do mahänh, baad had'op doo da ēr babok hyb n'aa ta matym gó. ēr takamahän do hyb n'aa, ⁵ sahōnh hē tapahuunh do pooj jé, Jesus Kristo hyb

n'aa ዕr hā tah'yyb däng, ta taah ዕr bahadoo hyb n'aa kä. Tii d'tawén d'oo, tii da tah'yyb däng do hyb n'aa, tii da takarēn do hyb n'aa. ⁶Ta wē ዕr tabasëew hōm, ta taah ዕr bahado däk tabanoo na-ääj hē, tak'ëp taky enyyym do hyb n'aa ji j'aa etsë hyb n'aa ta hā. Baad ዕr wē taky enyyw hōm ta T'aah hyb n'aa, takamahän doo. ⁷Ta T'aah hyb n'aa, ta T'aah majyyw me ዕr tabed'ëep nesaa do mahänh. Ta T'aah ዕr hyb n'aa tadajëp do hyb n'aa, tabawug hōm nesaa do ዕr h'yyb tym gó hanäng doo. Tii d'tawén d'oo, tak'ëp taky enyyym do hyb n'aa. ⁸Tak'ëp né hē ዕr wē taky enyyw hōm. Sahõnh hā ዕr tah'yy gan'yyh, sahõnh hā ዕr h'yy kadaw'uuh tan'oo bā. ⁹P'op Hagä Do karēn do hyb n'aa tametä wät ዕr hā nyy da tah'yyb däng tabad'oo Kristo hyb n'aa. Pooj jé, dooh hapäh pé tah'yyb däng doo. ¹⁰Hahŷ ti P'op Hagä Do h'yyb däng tabad'oo: Tah'yyb däng do noo gó kajaa bā kä, sahõnh hē, hŷ pong jé habong doo, badäk hahŷŷ hā habong do na-ääj hē, séd hā da tabata däk, sahõnh hē sa nu gabóg Kristo bahado däk hyb n'aa kä.

¹¹Kristo hyb n'aa, ãã P'op Hagä Do asëew hōm ta karapee ãã bahadoo hyb n'aa. Tii d' tawén d'oo, p'ooj ub tah'yyb däng do hyb n'aa tii da ãã hā tabad'oo. Takarēn doo da né hē P'op Hagä Do moo wät sahõnh hē. ¹²Ãã tabasëew hōm ta wē, P'op Hagä Do kabaj'aa do ãã j'aa etsë hyb n'aa, ãã pooj jé Kristo hā h'yy kae däk doo. ¹³Kristo hyb n'aa, bē hā na-ääj hē taban'oo däg kän ta karapee bē bahadoo hyb n'aa hŷŷ kä. Baad hadoo do ky n'aa, ji tabed'ëep do panyyg n'aa hanäm do bē maa napäh bā, Kristo hā bē h'yy kae däk bā kä, bē hā taban'oo

däg kän ta Sahee taky n'aa enooh do paah. ¹⁴ Ta jawén, ta karapee P'op Hagä Do baad tabed'ëep noo gó kajaa bää kä, èr gadoo da sahõnh hẽ èr hää taky n'aa enooh doo. Pooj jé dó èr hää tabanoo ta Sahee, ta jawén èr gadoo do metëë n'aa. Sahõnh hẽ ta ti tawén d'oo, ta kabaj'aa do ji j'aa etsë hyb n'aa.

Jesus hää h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa Paw-Ro ky n'aa etsëë do ky n'aa hahÿyh

¹⁵ Ti hyb n'aa, ý ky n'aa napäh bää Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hää bë h'yy kae däk doo, sahõnh hẽ ta hää h'yy ka'eeh do bë kamahän ý ky n'aa napäh bää na-ääj hẽ, ¹⁶ ý paa du doo P'op Hagä Do hää ý j'aa etsë bë hyb n'aa. Dooh ý eréd bää bë hyb n'aa P'op Hagä Do ý j'aa etsë doo. P'op Hagä Do hää ý ky n'aa etsë bää, bë ý ky n'aa ets'ëë had'yyt hẽ. ¹⁷ P'op Hagä Do èr Wahë N'aa Jesus Kristo h'yy kaha'eeh doo, èr Yb tak'ëp kabaj'aa doo, tak'ëp baad hadoo do hää ý ky n'aa etsëë, ta Sahee me bë tah'yy gan'yyh hyb n'aa, bë hää tagahoot hyb n'aa na-ääj hẽ, baad P'op Hagä Do bë bahapäh hyb n'aa kä. ¹⁸ Bë hyb n'aa ý ky n'aa etsëë, bë h'yy kadaw'uuh P'op Hagä Do an'oo bää, bë hapäh hyb n'aa ny hadoo do baad hadoo do ta jawén bë gadoo do pan'aa bë P'op Hagä Do wén naëej wät.* Aää karën bë bahapäh tak'ëp hajöng doo, tak'ëp hetsooh do ta karapee tsyt hẽ ta wë kasëëw bong do sa hää taky n'aa enooh doo, ta jawén ragadoo hyb n'aa. ¹⁹ Aää ky n'aa etsëë na-ääj hẽ bë bahapäh

---

* **1:18** Badagyp do hadoo doo gó ji bawät nää noo gó, ji P'op Hagä Do naëënh Jesus hää ji h'yy ka'eeh hyb n'aa, edëb had'yyt do takarën tabanoo do hyb n'aa ji hää. Hajöng baad hadoo do na-ääj hẽ takarën tabanoo ji hää.

hyb n'aa, tak'ëp sahõnh hẽ bahãnh hadoo do ta hejój ëer, ta hã h'yy ka'eeh do hã tanoo doo. Ti né hẽ ta ti ta hejój tak'ëp ta kabaj'aa doo me tametëeh doo,²⁰ dejëp do mahang Kristo ganä wät tan'oo bã. Ta ti hejój me né hẽ, hÿ pong jé, ta hub hadäk hënh, takaweh'ëeh doo bã, Kristo basooth P'op Hagä Do an'oo bã,²¹ sahõnh hẽ kabaj'aa do ji nahapäh do sa bahãnh, sahõnh hẽ bag'ääs do ji nahapäh do sa bahãnh, sahõnh hẽ hejój enäh do ji nahapäh do sa bahãnh, sahõnh hẽ mejüü do ji nahapäh do sa bahãnh Kristo bahado däk hyb n'aa kä. Sahõnh hẽ hyb n'aa jewyk doo, da hẽ habong doo, ta jawén habong do na-ääj hẽ, sa bahãnh hyb n'aa jawyk Kristo bahadoo P'op Hagä Do an'oo bã na-ääj hẽ.²² Sahõnh hã Kristo mejüü P'op Hagä Do an'oo bã, sa hã taj'aa ketsëe däk do hyb n'aa. Sahõnh hẽ ta hã h'yy ka'eeh do sa nu gabóg Kristo, P'op Hagä Do an'oo bã.²³ Kristo hã h'yy ka'eeh doo, Kristo hub hadoo, ta tsyym hadoo, ta moo hadoo. Sa hyb n'aa baad sahõnh hẽ takaja däk Kristo wë, ta hã rakata däk hyb n'aa. Kristo né hẽ ti sahõnh hẽ baad takaja däk hanoo doo.

2

¹ Bëeh, dejëp do hadoo bë h'yyb tym p'ooj ub P'op Hagä Do hã, tamejüü do bë ky nadahéeh do hyb n'aa, baad nadoo do bë moo bok do hyb n'aa na-ääj hẽ. ² Nesaa do bë moo heb'ooh paah, badäk hahÿÿ hã habong do P'op Hagä Do hã h'yy kana'eeh do rabahed'oo doo da né hẽ. Ti noo gó bë paa ky daheeh Nesaa Do Yb, karap'aar h'yyb nesaa do wë hã habong do sa wahë n'aa, P'op Hagä Do hã ky nadah'eeh do sa h'yyb mejüü doo. ³ Ää na-ääj hẽ,

ãã sahõnh hẽ, ky nadah'eeh do sa da h'yyb hadoo paa ããh, Jesus hã ãã h'yy kana'eeh nä bã. Nesaa do ãã hub karẽn do jawén, ãã h'yyb säg karẽn do jawén na-ããj hẽ ãã babok paah. Nesaa hyb n'aa ji h'yyb ji henäng noo gó naa, ãã na-ããj hẽ P'op Hagä Do rejää paawä, sahõnh hẽ ta wób sa nemuun.

⁴ Ti hado né paawä, P'op Hagä Do tak'ëp ji tat'yyd mehññ doo, tak'ëp ër takamahän do hyb n'aa ⁵ ër tabedëeb wät hadoo Kristo sii ër dejëp do hadoo noo gó. Dajëp hadoo paa ëer, P'op Hagä Do mejüü do ër ky nadahéeh do hyb n'aa. (Jääm hẽ bë hã taky enyym do hyb n'aa bë tawén edëeb wät nesaa do mahähn. Dooh bë hanaa tado bã tii.) ⁶ Kristo sii ër ganä wät hadoo tan'oo bã, Kristo Jesus sii hÿ pong jé ër bat'oonh hadoo tan'oo bã na-ããj hẽ,* Kristo hã ër h'yy kata däk do hyb n'aa. ⁷ Tii d' tawén d'oo, tak'ëp, sahõnh hẽ bahähn hadoo do taky enyym do hÿ jawén sahõnh hã takametëeh hyb n'aa. Ër hã Kristo Jesus bad'oo do hã kametä däk tak'ëp ji wë taky enyym doo. ⁸ Jääm hẽ bë hã taky enyym do hyb n'aa bë tedëeb wät nesaa do mahähn, bë h'yy ka'eeh do hyb n'aa ta hã. Dooh bë hanaa tado bã tii. P'op Hagä Do anoo tii, ji matym n'aa hadoo. ⁹ Dooh baad hadoo do ji moo wät do hyb n'aa ji tawén ed'ëep, ji daaj hẽ ji hã hẽ ji h'yy kasabé mahähn. ¹⁰ P'op Hagä Do mo haj'aa ëer. Papuuj ër tapehuunh Kristo Jesus hyb n'aa, baad hadoo do ër moo bok hyb n'aa hÿý kä. P'op Hagä Do enyyw däk paa ër pooj jé ta ti baad hadoo do ër moo bok do pan'aa.

---

* **2:6** Ta sii ër bag'ããs hyb n'aa, ta sii hÿ pong jé ër bat'oonh tan'oo bã.

Séd rah'yyb hedo däg kän sahõnh hẽ Kristo hã h'yy ka'eeh do ky n'aa hahÿýh

¹¹ Ti hyb n'aa, bëëh, Judah buuj nadoo doo, “Masuuj noo byyh kanehõök do” bë ramaneëënh do Judah buuj hã, sa daaj hẽ “Masuuj noo byyh kehõök do” rakamaneeëënh do hã, bë hyb n'aa newë nyy da pooj jé bë babok do paah. (Ta ti Judah buuj bad'oo doo, sa daaj hẽ sa hã hẽ ramoo bok do tii.) ¹² Ti noo gó, dooh Kristo bë hapëë bã. Dooh Isaraéw buuj, P'op Hagä Do karapee uuh bë do bã. Dooh bë gado bã ti noo gó Isaraéw buuj sa hã P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo, sa uuh bë nadoo do hyb n'aa. Badäk hahÿý bã bë baboo né paawä, dooh baad hadoo do bë gada pé ti noo gó, daap bë babok, dooh P'op Hagä Do bë hapëë bã ti noo gó. ¹³ Hÿý kä, Kristo Jesus hã bë h'yy kata däk do hyb n'aa, bëëh, pooj jé dawëë P'op Hagä Do mahähn habong doo, p'eets hẽ, ta wë bë tamana kän, Kristo ji hyb n'aa tadajëp do hyb n'aa.

¹⁴ Kristo né ti hanoo, Judah buuj, Judah buuj nadoo do rakamanajë bong hyb n'aa. Séd uuh hẽ är bahado däk tan'oo bã kä. Pooj jé ti anäng ta baa besuu n'aa hadoo, sa h'yyb gó Judah buuj dooh ragado bã Judah buuj nadoo do hanoo doo. Dooh séd rah'yyb hedo bã pooj jé, rakamaj'íi paah. Hÿý kä Jesus ado hõm ta baa besuu n'aa hadoo doo. ¹⁵ Hahÿý d'tabad'oo tii: Ji hyb n'aa tadajëp do hyb n'aa, dooh Mosees ky n'aa jaw'yyk doo, hajõng hedoo do hã ji tamejüü do hyb n'aa tado wäd bã P'op Hagä Do ji tagadoo, Kristo an'oo bã. Tii d'tawén d'oo papuuj hadoo do takarën. Takarën sét rabahado padëëk Judah buuj Judah buuj nadoo doo, ta hã rah'yy kata däk do hyb n'aa. Tii d'

tabad'oo do hyb n'aa, tado hōm rakamaj'ī doo. ¹⁶ B'aa kajatsék do hā tadajēp do hyb n'aa, tado hōm kān rakamaj'ī doo. P'op Hagä Do najiis raba-hado padēēk tan'oo bā, b'aa kajatsék do hā tadajēp do hyb n'aa. Dooh ta majīī rahado boo bā tan'oo bā, ta hā h'yy ka'eeh doo. ¹⁷ Kristo ewād hyng, ta ky n'aa hanäm do ji tamaher'oot hyb n'aa. Ta ky n'aa hanäm do an'oo bā h'yyb nyyw gó ji bawät P'op Hagä Do wē, ta wób sa wē na-āāj hē. Bē hā, dawēē P'op Hagä Do mahānh habong do paa hā, āā Judah buuj hā, P'op Hagä Do ky n'aa napäh do hā na-āāj hē tamaher'ood wät ta ti ky n'aa. ¹⁸ Hÿy kä Kristo hyb n'aa, sahōnh hē eēr, Judah buuj, Judah buuj nadoo do na-āāj hē, eēr hajaa eēr ana bā eēr Yb hÿ pong jé hawät do matym gó,[†] sét ub ta Sahee hyb n'aa, eēr gadoo doo.

¹⁹ Ti hyb n'aa kä, bēēh, Judah buuj nadoo doo, dooh ta wób buuj bē do wād bā. P'op Hagä Do karapee uuh né hē bē hÿy kä. P'op Hagä Do taah né hē bēēh, ta wób sa nemuun. ²⁰ Tsäng s'ëēb, tób pan'aa ta hejój n'aa jó ji at'ëēg häng do hadoo bēēh. Jesus mejūū doo, Jesus ky n'aa rod na-āāj hē, ta ti tób hejój n'aa hadoo. Pä yb, sahōnh hē tób mesoo doo, Kristo Jesus né hē tii. ²¹ Sahōnh hē eēr, eēr h'yy kata däk Kristo hā. Kristo hyb n'aa, p'op gadat'ëë sëēk do hadoo tób pan'aa hadoo do eēr, P'op Hagä Do tób n'aa hadoo eēr bahadoo hyb n'aa, tsyt hē Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wē kasëëw däk doo. ²² Kristo hā bē h'yy kata däk do hyb n'aa, bēēh, Judah buuj nadoo doo, bē na-āāj hē séd hā bē h'yy kata däk sahōnh hē Jesus hā h'yy ka'eeh do wób sa

---

† **2:18** Ji ky n'aa ets'ëë bā tii, ji ma ejäm bā, P'op Hagä Do ji j'aa etsëë bā na-āāj hē.

sii, P'op Hagä Do tób n'aa hadoo är bahadoo hyb n'aa kä. Ta Sahee är mahang tabawäd kän.‡

3

¹ Ti hyb n'aa kä, ÿyh, Paw-Ro, Judah buuj nadoo do hā Kristo Jesus ky n'aa ÿ ma metëek do hyb n'aa ÿ radawäts gëet doo, ÿ ky n'aa etsëe bë hyb n'aa.

P'op Hagä Do h'yyb däng do Paw-Ro hā takametä däk do ky n'aa hahÿyh

² Hā ÿ P'op Hagä Do anoo, bëeh, Judah buuj nadoo do ÿ ma metëek hyb n'aa ji wë taky enyym do ky n'aa. Hā ÿ, bë ky n'aa napäh hā ÿ tan'oo däk doo. ³ Ta h'yyb däng doo, pooj jé ji nahapäh nä do P'op Hagä Do metä wät hā ÿ. Ganapog is doo me bë ÿ ma erii däk ta ti ky n'aa hā nag'aap hē. ⁴ Bë ner'ood bää, bë hyb n'aa matakä bää, bë hapäh da, baad ÿ bahapäh Kristo ky n'aa pooj jé ji nahapäh doo. ⁵ P'ooj ub, ji wahë maküü hā dooh P'op Hagä Do metä bää paa nyy da tah'yyb däng tabad'oo doo, da hē ta Sahee me Jesus mejüü do sa hā, ta ky n'aa rod sa hā na-äaj hē tametëeh do pénh. Tsyt hē ta wë tasëew hōm do sa hā tametä kän. ⁶ Hahÿ ti da hē tametëeh doo: Jesus ky n'aa hanäm do ragado bää, séd hā rah'yy kata däk Kristo Jesus hā. Ti hyb n'aa kä, Judah buuj nadoo do ragadoo da Judah buuj sii P'op Hagä Do sa hā taky n'aa edëng doo. Sét

---

‡ **2:22** Hahÿ tahanäng pé ti tég nad'ëed is do 20, 21, 22 hā kerii däk doo: Sét ken'yyh sahönh hē eér, är ky daheeh Kristo ky n'aa Jesus mejüü doo, ta ky n'aa rod na-äaj hē är hā rama met'ëeg wät doo. Kristo hyb n'aa né hē séd hā är h'yy kata däk. P'op Hagä Do karapee, tsyt hē ta wë kasëew bong do är bahado däk Kristo an'oo bää. Ta Sahee me P'op Hagä Do awät hÿy kä är mahang.

hē Jesus hub hadoo rabahado padëæk Judah buuj sa sii. Sét né hē P'op Hagä Do karapee rabahado padëæk. Judah buuj sa sii ragadoo da hÿy kä P'op Hagä Do ky n'aa enooh doo.

⁷ P'op Hagä Do ky enyym do hyb n'aa wë ÿy, ta hejój hā ſtabanoo do hyb n'aa, hā ſtaban'oo däk ta ti ky n'aa hanäm do panäg n'aa ſbahadoo hyb n'aa. ⁸ Sahõnh hē P'op Hagä Do karapee sa yd jé had'os do né paawä ſy়h, P'op Hagä Do anoo hā ſy়y, Judah buuj nadoo do sa hā ſmaher'oot hyb n'aa Kristo tak'ep ky enyym doo, tak'ep kabaj'aa do ky n'aa. Dooh ji haja bā baad ji h'yy kadawuung bā Kristo wë hanäng do hā. Jääm hē ta uuh hā ji h'yy kadaw'uuh, tak'ep ta bahänh baad tabahadoo do hyb n'aa. ⁹ P'op Hagä Doo, sahõnh hē mo haj'aa näng doo, hā ſtabanoo ta wób ſmaher'oot hyb n'aa nyy d' tabad'oo tah'yyb däng doo, p'ooj ub sahõnh hē badäk hahfýy bā habong do paa hā tamanetëeh doo, ta h'yyb gó tenäm doo. ¹⁰ Tii d' P'op Hagä Do wén d'oo, hÿy kä, Jesus hā h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa kametä däk hyb n'aa wë hā habong do kabaj'aa do sa hā, wë hā bag'ääs do sa hā na-ääj hē, P'op Hagä Do h'yy ganäng sahõnh hē hā. ¹¹ P'ooj ub, sahõnh hē tadu dahäng do pooj jé P'op Hagä Do h'yyb gó tabanyy däk doo da né hē tabadoo kän ta tii, Kristo Jesus, Ër Wahë N'aa bad'oo do hā. ¹² Kristo hā ër h'yy kata däk do hyb n'aa, ta hā ër h'yy ka'eeh do hyb n'aa na-ääj hē, h'yyb neÿy়m doo me ër hajaa ër ana bā P'op Hagä Do matym gó ër ky n'aa ets'ëe bā, ër ma ejäm bā. Dooh ge'ÿy়m pé ji. ¹³ Ti hyb n'aa ſ etsëe bē hā, bē h'yy gejë hōm manäh, nesaa do ſ radawäts gëët doo bā bē hyb

n'aa ÿ ahoop do hyb n'aa, baad tabahadoo hyb n'aa bë hã ta ti ÿ ahoop doo. Taw'ääts hẽ bë tsebee ta ti hyb n'aa.

¹⁴ Ti hyb n'aa kä, taron ÿ nu paa me ÿ bahyy häng är Yb hÿ pong jé hawät do wë, bë hyb n'aa ÿ ky n'aa etsëe hyb n'aa. ¹⁵ Ta ti är Yb an'oo bä hÿ pong jé habong doo, sahõnh hẽ badäk hahÿh hã habong do na-ääj hẽ rababok hyb n'aa. ¹⁶ Tak'ëp är Yb kabaj'aa, tak'ëp baad ub. Ti hyb n'aa ÿ ky n'aa etsëe ta Sahee me bë tah'yyb hej'oonh hyb n'aa.

¹⁷ Ää ky n'aa etsëe na-ääj hẽ bë h'yyb gó Kristo bawäd had'yvt hẽ hyb n'aa, ta hã bë h'yy ka'eeh do hyb n'aa. Ää ky n'aa etsëe bëëh, baad had'yvt hẽ bë kamahän hyb n'aa, kamahän gó sahõnh hẽ bë moo bok hyb n'aa, ¹⁸ sahõnh hẽ P'op Hagä Do karapee wób sa sii baad bë h'yy kadaw'uuh hyb n'aa tak'ëp baad had'op ji Kristo kamahän do hã. ¹⁹ Ää karën paawä bë bahapäh ta ti ji Kristo kamahän doo, dooh né paawä ji haja bä sahõnh hẽ ji hapëë bä, ta bahänh baad ub tabahadoo do hyb n'aa. Ji hã takamahän do bë bahapäh ÿ wén karën, baad bë h'yyb gó P'op Hagä Do bawät hyb n'aa, P'op Hagä Do bawät doo da né hẽ bë baboo däk hyb n'aa kä.

²⁰ Ta hã är hajaa är ky n'aa etsëe do bahänh, är hajaa är hyb n'aa newëë do bahänh tak'ëp P'op Hagä Do hajaa tamoo wät är mahang, ta hejój me är h'yyb gó hawät doo me. ²¹ Ää karën Jesus hã h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa, Kristo Jesus hyb n'aa na-ääj hẽ P'op Hagä Do kawehëë däg had'yvt hẽ. Ÿÿ. Tii d' né hẽ. Taw'ääts hẽ.

P'op Hagä Do karēn doo da ji bawät do ky n'aa hahÿyh

¹ Ti hyb n'aa, ÿyh, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ky n'aa ÿ ma metéék do hyb n'aa ÿ radawäts gëét doo, tak'ëp ÿ betsëẽ bë hã P'op Hagä Do ta wë tats'yvt do sa hã takarën doo da né hë bë babok. ² Taw'ääts hë dooh né hë bë h'yy kasabé bã. Taw'ääts hë kaja hë denaa hë bë h'yyb bë mahüüm ta wób sa wë. Nayyw hë bë kawajlään manäh. Taw'ääts hë kamahän gó bë gadoo, ta wób bë ganen'aak do ramoo boo né paawä bë hã. ³ Séd èr h'yyb hedo däk P'op Hagä Do Sahee an'oo bã. Ti hyb n'aa taw'ääts hë bë hyb n'aa tam'aah, h'yyb nyyw gó had'yvt hë bë babok ta wób sa wë, tanahähn hyb n'aa séd bë h'yyb hedoo doo. ⁴ Sét né hë Jesus hub hadoo èer, ta hã h'yy ka'eeh doo. Sét né hë P'op Hagä Do Sahee èr gadoo doo. Ti hadoo na-ääj hë, sét né hë baad hadoo do bë gada do ta jawén bë gadoo do pan'aa, bë P'op Hagä Do wén naëej wät. ⁵ Sét né hë èr Wahë N'aa, Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Doo. Sét né èr h'yy ka'eeh doo. Sét né hë èr nu gahem'uun doo. ⁶ Sét né hë P'op Hagä Doo, sahõnh hë ta hã h'yy ka'eeh do sa Yb, sahõnh hë tabag'ääs doo, sahõnh hã moo wät doo, sahõnh hë èr h'yyb gó hawät doo.

⁷ Tii d' tahado né paawä, sét nado èr hã tanoo do èr hajaa doo. Kristo h'yyb däng doo da, sahõnh hë sa hã tabanoo ji hajaa do P'op Hagä Do Sahee anoo doo. ⁸ Ti hyb n'aa né hë hahÿy da P'op Hagä Do kyy kerih do her'oot paah:

“P'op tabasëék noo gó,

duu hēnh rabana ta majīi wób tameso padëæk do
tan'oo bā.
Tii bā sa matym n'aa taban'oo däg kän ta karapee
hā.”*

9 (Hahŷŷ d' tahanäng pé ti p'op tabasëæk doo:
Tabasëæk do pooj jé badäk hahŷŷ bā Kristo bewäd
hyng. **10** Ti né hē ti hŷ pong jé hasëæk do sahõnh
hē sa bahānh tabahado däk hyb n'aa, sahõnh hē
tabag'ãas hyb n'aa kä.) **11** Ti né hē ti ta wób hā
tabanoo ta mejūñ do rabahadoo hyb n'aa. Ta wób
hā tabanoo P'op Hagä Do Sahee sa hā metëeh do
her'oot doo. Ta wób hā tabanoo ta panyyg hanäm
do jé pad'yyt hē rabaher'ood hõm hyb n'aa. Ta wób
hā tabanoo Jesus hā h'yy ka'eeh do sa hagā n'aa,
sa ma matëg rabahadoo hyb n'aa. **12** Ti hadoo pé
tawén noo sa hā, P'op Hagä Do karapee ramasa
hyb n'aa, takarẽn do ta karapee rahajaa ramoo
bok hyb n'aa. Tii d' tawén d'oo na-ãaj hē, Kristo hā
h'yy ka'eeh do rah'yy kahej'oohn hyb n'aa, baad
rah'yy ka'eeh, baad raky dahé magyys hē hyb n'aa,
13 sahõnh hē eër, séd hā eër h'yyb hedo däg kän hyb
n'aa eër h'yy kaha'eeh do hyb n'aa, P'op Hagä Do
T'aah eër hapäh do hyb n'aa. Aj'yy h'yyb mapëë
däk do hadoo eër bahado däk tii bā, Kristo hado
däk né hē eër bahadoo hyb n'aa kä. **14** Tii bā, dooh
karepé eër hado boo bā kä. Dooh h'oo t'aah hadoo
eër hado boo bā, jé pad'yyt hē maadaka maeh do
mahūñ doo, jé pad'yyt hē bah'ood ahëm hõm
doo. Dooh ajyy ji hā wad'ii doo, h'yy kamep'ëëh
doo me panyyg hahup nadoo do rama mehet'ëëk
do eër ky dahé wād bā, ÿ hanäng péh. **15** Hŷŷ kä,

---

* **4:8** Saaw-Mo 68.18

taw'āāts hē kamahān gó ēr ber'oot ēr maa newēē baad hadoo do ky n'aa, sahōnh hē ta tii hā ēr h'y়b mepēē däk hyb n'aa, Kristo hadoo ēr bahado däk hyb n'aa kä. Ta hā h'yy ka'eeh do sa nu gabóг né ti Kristo. ¹⁶ Ta hub hadoo ëer. Sahōnh hē ji hā hanäng doo, ji tsyym hedoo doo, ji moo hedoo doo, ji jarāā masoo baad tabahadoo hyb n'aa. Sahōnh hē ji hā hanäng do baad rado bā, baad ub tii bā ji, ji hejoonh. Ti hadoo ēr hā, Jesus hā h'yy ka'eeh do hā: Kamahān gó ēr sahōnh hē ēr moo boo bā Kristo, ēr nu gabóг, sét ken'yyh ēr hā tanoo doo, tii bā ēr da h'yy kahej'oonh, baad ēr h'yy kae magyys hē, baad ēr ky dahé magyys hē.

¹⁷ Ti hyb n'aa, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do kyy gó tak'ëp péj bē ź mejūū, P'op Hagä Do sa h'yyb gó nahapäh do rababok doo da bē aboo boo manä wäd! Daap hadoo do rahyb n'aa newēē do jawén rababok tii. ¹⁸ H'yy gatemah baad hadoo do hā. Nabuj keh'ūūm do hyb n'aa, dooh rah'yy kadawung bā, dooh rah'yy gah'ood bā P'op Hagä Do hā. Ti hyb n'aa dooh rahapēē bā na-āāj hē papuuj gó ji awät doo, ji hā P'op Hagä Do anoo doo. ¹⁹ Rawao däk nesaa do ramoo bok do hā. Ti hyb n'aa dooh ranu mebyy wäd bā nesaa do ramoo bok do hā. Sa h'yyb karẽn do jawén rababoo had'yyt hē. Hajōng hedoo pé nu meby n'aa näng do ramoo boo had'yyt hē. Dooh rah'yy keba bā ta ti hedoo do hā. Kah'ūūm ta ti nesaa do rakarẽn doo. ²⁰ Bëë kä, dooh ta ti rababok doo da bē aboo boo bā do hyb n'aa Kristo bē wén hapēē däk bē h'yyb gó. ²¹ Bë ky n'aa napäh né hē Kristo ky n'aa. Bë aā ma met'ëeg wät nyy da takarẽn bē babok, ta hā bē h'yy kata däk do hyb n'aa. Baad hadoo do ky

n'aa Jesus hanaa bë ãã ma met'ëeg wät doo. ²² Bë ãã ma met'ëeg wät, bë beréd hõm hyb n'aa pooj já bë babok do paah, ji h'yyb karẽn do ji tawadii do hyb n'aa baad nado wäd doo. ²³ Bë ãã ma met'ëeg wät, bë an'oo bë P'op Hagä Do h'yyb wareem. ²⁴ Bë ãã ma met'ëeg wät, bë gadoo hyb n'aa kä bë h'yyb tym papuuj, P'op Hagä Do mo haj'aa ta da hadoo tabahadoo hyb n'aa. Baad had'op ji bawät, P'op Hagä Do karẽn doo da ji bawät ta ti an'oo bë. Baad hadoo do hanaa ta tii da ji bawät doo.

²⁵ Ti hyb n'aa bë noo kanesa manäh. Taw'ääts hẽ bë noo gehub bë da hadoo do sii bë er'ood bë, séd uuh är sahõnh hẽ är bahadoo do hyb n'aa. ²⁶ Bë kawaj'ääñ bë, bë an'oo manä baad nadoo do bë moo boo ta ti hyb n'aa. Kawaj'ääñ bë hyb n'aa hüüm manäh. Bë h'yyb ehód manä bë kawajääñ doo. ²⁷ Bë an'oo manä ta tyw n'aa Dijab[†] hã, bë tah'yyb natatuk hyb n'aa.

²⁸ Pooj já hets'ëek doo, taw'ääts hẽ dooh tetsëeg wäd bë. Taw'ääts hẽ tamoo wät hÿy kä, ta wë tabanäng hyb n'aa, wë bedoh do tamasa hyb n'aa kä.

²⁹ Bë esog manä nesaa do ta wób h'yyb rejää doo. Jääm hẽ baad hadoo doo, ta wób masa do bë her'ood. Ji da hadoo do h'yy katón bë, ji h'yyb en'yym ji her'oot doo me. Tatsebee bë, tsebé doo me ji ber'oot. Ti hõm do had'yyt hẽ. Tii d' bë bad'oo baad tanu däng hyb n'aa maa new'ëe do sa hã. ³⁰ Bë er'ood manäh, bë moo boo manä na-ääj hẽ P'op Hagä Do Sahee h'yy katón hanoo

---

† **4:27** Gereg kyy me ramaneëën Nesa Do Yb, Dijab. “Ji taky n'aa tapa had'yyt doo”, tahanäng pé ti Dijab.

doo. Ta Sahee P'op Hagä Do anoo dó ër hã, ër ta karapee tametëeh hyb n'aa. Tanoo dó ër hã baad ër tabed'ëep bã kä. ³¹ Taw'ääts hẽ bë eréd hõm sahõnh hẽ bë manabaan doo, h'yy ganapũú doo, ji kawajääñ doo, ky ked'aak doo, ta see ji ky n'aa rejääñ do na-ääj hẽ. Taw'ääts hẽ bë eréd hõm né hẽ bë da hadoo do bë pan'aa takyyk doo. ³² Taw'ääts hẽ h'yyb nyyw gó bë gadoo ta wób. Taw'ääts hẽ bë t'yyd mehññ bë da hadoo doo. Taw'ääts hẽ bë mabaan hõm baad nadoo do ta wób bë hã rabad'oo doo, nesaa do bë moo bok do paah Kristo hyb n'aa P'op Hagä Do mabaan hõm doo da né hẽ.

5

¹ Ti hyb n'aa, taw'ääts hẽ P'op Hagä Do bad'oo doo da né hẽ bë bad'oo, ta taah tak'ëp takamahän do bë bahadoo do hyb n'aa. ² Taw'ääts hẽ kamahän gó bë babok, Kristo ër takamahän doo da né hẽ, ta daaj hẽ takan'oo däk doo, ër hyb n'aa tadajëp hyb n'aa. P'op Hagä Do h'yy gadajang Jesus hã, ta daaj hẽ takan'oo däk do hyb n'aa ër hyb n'aa tadajëp noo gó.

³ Bë aă manä bë ſy়ম nadoo do sii, bë patug nadoo do sii. Bë moo boo manä nesaa do nu meby n'aa näng do bë hã hanäng doo me. Bë hyb n'aa hũúm manä bë ma. Tabad'op hẽ ti hedoo do bë moo boo manäh. Dooh bë er'ood bë da hadoo do sii ta ti hedoo do ky n'aa. Dooh tii da P'op Hagä Do karapee tsyt hẽ ta wë tasëëw hõm do raboo bã. ⁴ Bë er'ood manä nesaa do nu meby n'aa näng doo. Daap hadoo do na-ääj hẽ, taw'ääts hẽ dooh bë her'ood. Taw'ääts hẽ dooh bë ky masuuj bã nu meby n'aa näng doo me ta wób rakawew'aam

hyb n'aa. Dooh tii da rer'ood bā Jesus hā h'yy ka'eeh doo. Taw'āāts hē hahŷŷ da bē bad'oo: P'op Hagä Do wē ēr tsebé baad hadoo do ēr hā tanoo do hyb n'aa. ⁵ Baad ū karēn bē bahapäh hahŷŷh: Sa ūŷm nadoo do sii, sa patug nadoo do sii he'ŷŷh doo, nesaa do nu meby n'aa näng do sa hā hanäng doo me ramoo bong doo, sa ma rahiyb n'aa h'ūūm do na-āāj hē, dooh ragado bā Kristo P'op Hagä Do daheeh rabag'āās doo bā. Sa ma rahiyb n'aa h'ūūm doo, kabarii hā h'yy kaha'eeh do hadoo, sa ma hā rah'yyb padëek do hyb n'aa. Dooh P'op Hagä Do hā rah'yy kae heh'äät ta tii. ⁶ Bē gado manä ky kamep'ēēh doo me bē rakarēn bā bē rawad'ii bā, ji hajaa nanäng nesaa do ji moo wād bā raher'ood bā. Ta ti hedoo do hyb n'aa né hē P'op Hagä Do rejää da nabuj keh'ūūm doo. ⁷ Ti hyb n'aa sa da bē h'yyb hedo manäh.

⁸ Badagyp do hadoo doo gó bē babok paah. Hŷŷ kä ta bag hadoo doo gó bē baboo däk Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hā bē h'yy kata däk do hyb n'aa. Ti hyb n'aa taw'āāts hē ta bag hadoo doo gó né hē bē babok. ⁹ Ta bag gó ji awād bā, baad ji ky enyym, baad hadoo do P'op Hagä Do karēn do ji moo wät, dooh ji noo kanesa bā, dooh ji wad'ii bā. ¹⁰ Baad bē hyb n'aa newē, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karēn do hā bē h'yy kadaw'uuh hyb n'aa. ¹¹ Bē moo boo manä badagyp do hadoo doo gó habok do ramoo heb'ooh doo. Dooh baad hadoo do ta ti hanaa. Bē maher'ood sa hā, bē metäh sa hā, baad nado rabahapäh hyb n'aa ta ti badagyp hadoo doo gó moo kahew'ëët doo. ¹² (Nu meby n'aa näng kejën doo gó ramoo heb'ooh do ky n'aa ji her'ood bā.) ¹³⁻¹⁴ Ti hadoo né hē, sa hā ji maher'ood bā, ji metä

bä sa hã nyy da P'op Hagä Do karẽn ji hã, nesaa do né hẽ ti ramoo bok doo, rabahapäh da tii bä. Ta bag banäng bã ji manyyh do badagyp doo gó kejën do hadoo tii. Ta bag metëeh, ji bahapäh da ny hadoo ta tii. Ti hyb n'aa hahýh da ta wób sa kyyh:

“Ty gawëej däg haýh do õm.
Ganä da dejëp do mahang hawät do õm.
Tii bã Kristo bag adäng da a hã.”*

15 Ti hyb n'aa, taw'ääts hẽ baad bë hyb n'aa matakä nyy da bë babok. H'yy gatemah do rababok doo da bë aboo manäh. Taw'ääts hẽ P'op Hagä Do karẽn do hã h'yy genäh do rababok doo da bë babok. **16** Ta tyw n'aa nyy bã baad hadoo ji moo wät hyb n'aa, taw'ääts hẽ bë moo boo né hẽ baad hadoo doo, nesaa do jé pad'yyt hẽ takah'üüm kän do hyb n'aa da hẽ. **17** Ti hyb n'aa bë h'yy gatema manäh. Taw'ääts hẽ bë h'yy kadaw'uh Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karẽn do hã. **18** Bë eëg manä hejoonh do bë ba'oom hyb n'aa. Ji baoom do ji tah'yyb mahüüm nesa do ji her'oot, nesaa do ji moo wät hyb n'aa, ji tarejää na-ääj hẽ. Taw'ääts hẽ P'op Hagä Do Sahee tii, bë an'oo baad bë tah'yyb mahüüm hyb n'aa. **19** Tii bã, Saaw-Mo hã hanäng do kejäm do ky n'aa me, ta see pé P'op Hagä Do ji ma ejäm do ky n'aa me na-ääj hẽ bë Maher'ood ta wób.† Tii bã, bë h'yyb gó naa Tak'ëp Hyb N'aa

---

* **5:13-14** Gadagyp do hadoo doo gó habok doo, ha'ýh do hadoo, dejëp do hadoo na-ääj hẽ P'op Hagä Do ranahapäh do hyb n'aa. Kristo ky n'aa ji gado bã ji ty gawëej däk do hadoo, ji ganä wät do hadoo. † **5:19** Ta wób ji h'yyb en'yym hyb n'aa tii, sahõnh hẽ ratsebé hyb n'aa na-ääj hẽ.

Jawyk Do bë j'aa etsë, bë ma ejäm. ²⁰ Tii bää, P'op Hagä Do Sahee bë tah'yyb mahūum do hyb n'aa, taw'ääts hē är Wahë N'aa Jesus Kristo häd gó had'yyt hē bë h'yy gadeja P'op Hagä Do är Yb wë. Taw'ääts hē sahõnh hē hyb n'aa bë h'yy gadeja ta wë. ²¹ Kristo bë weh'ëeh do hyb n'aa taw'ääts hē bë da hadoo do bë ky daheeh. Taw'ääts hē kawanajään doo gó bë gadoo bë ramaher'ood bää.

Ŷÿj hā tamaher'oot do ky n'aa hahŷÿh

²² Ŷÿj, taw'ääts hē bë ky daheeh bë patug, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do bë ky daheeh doo da. ²³ Ta ÿym nu gabóg ta patug, Kristo, ta hā h'yy ka'eeh do sa nu gabóg hadoo doo da. Kristo hub hadoo do ta hā h'yy ka'eeh doo. Kristo sa h'yyb tym dëeb. ²⁴ Taw'ääts hē Kristo hā h'yy ka'eeh do ta hā raky daheeh doo da sahõnh hā sa ÿym raky daheeh sa patug.

Ajyy hā tamaher'oot do ky n'aa hahŷÿh

²⁵ Ajyy, taw'ääts hē bë kamahän bë ãj, Kristo ta hā h'yy ka'eeh do takamahän doo da, ta daaj hē sa hyb n'aa takan'oo däk doo, ²⁶ tsyt hē ta wë tabasëëw hõm hyb n'aa, baad sa hā tabenäm hyb n'aa. Ta ky n'aa hyb n'aa sa hā tabenäm. Naëng me tabenäm hadoo sa hā.‡ ²⁷ Tii d' tawén d'oo, tak'ëp hanäm gó takarën ta hā h'yy ka'eeh do rababoo däg kän, ta wë tagadoo noo gó. Takarën dooh hesus hedoo doo pé sa mahang hanäng. Takarën dooh baad nadoo do sa mahang hanäng péh. Tsyt hē nesaa do mahänh, baad had'op doo da rababoo däk takarën. ²⁸ Taw'ääts hē ajyy rakamahän sa

---

‡ ^{5:26} Ji nu kemuun do ky n'aa tii.

äj, Jesus bad'oo doo da né hẽ ta hã h'yy ka'eeh do wẽ. Taw'ääts hẽ sa hã hẽ rakamahän doo da ajyy rakamahän sa äj. Jé ta ūȳm kamahän doo, ta daaj hẽ ti takamahän ta hã hẽ. ²⁹ Ta ti ūȳ wén her'oot, dooh ta daaj hẽ, ta hub ty n'aa ges'yyk péh. Ji waa ji esoos ji bahejoonh hyb n'aa, baad ji hag'ääs ji hub hã. Ti hadoo Kristo bad'oo ta hã h'yy ka'eeh do hã, baad ji tabahag'ääs. ³⁰ Sét ken'yyh eëer, ta hub uuh hadoo eëer. ³¹ Hahȳy da takerii däk Genesis hã: "Ti hyb n'aa kä m' aj'yy kä sa yb sa ūȳn mahänh kä sa m'aa hẽnh kä, tagatëe hyb n'aa ta ūȳm kä. Raketëe jawén paa bã sét rabahado padëek ta ūȳm daheeh", § näng kerih doo. ³² Tak'ëp tabahetsooh ta ti kerih do ky n'aa see pooj jeji nahapäh doo. Hã ūȳ, Kristo, ta hã h'yy ka'eeh doo, séd h'yyb hedoo do ky n'aa ta ti taher'oot na-ääj hẽ. ³³ Te hub né paawä ta tii, ketëe do sa ky n'aa na-ääj hẽ taher'oot. Ti hyb n'aa sahõnh hẽ bë ajyy, taw'ääts hẽ bë kamahän bë äj bë hã hẽ bë kamahän doo da. Taw'ääts hẽ ūȳj raweh'eëh sa patug.

6

Karapee, pahëëw, maruus, sa yb hã na-ääj hẽ tamaher'oot do ky n'aa hahȳy

¹ Karapee, pahëëw, maruus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karapee bë bahadoo do hyb n'aa, bë ky dahé bë yb, bë ūȳn. Taw'ääts hẽ né hẽ ta tii da bë bad'oo. ² Hahȳy da kerih do hã: "Mawehëë a yb, mawehëë a ūȳn." Jääm pooj jeji P'op Hagä Do ky n'aa jaw'yyk do ji ky dahé bã baad hadoo do ji gadoo taky däng do tii. ³ Hahȳy da ji hã taky

däng: “Mawehëë bä a yb, mawehëë bä a ÿñ őm wäd dawëët da badäk hahÿÿ bä.”*

⁴ Bëëh, sa yb, bë ejäg manä bë taah rah'yy ganapõ mahänh. Taw'ääts hë baad bë baw'ëëh baad bë Maher'ood sa hã, baad rababok hyb n'aa. Bë ma met'ëëg sa hã nyy da Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do karën ji bawät.

Sa karom hã, sa kariw n'aa hã na-ãaj hë tama-her'oot do ky n'aa hahÿÿh

⁵ Bëëh, sa karom, bë ky dahé bë kariw n'aa. Baad bë wehëë sa hã. J'ooj madäk doo me bë moo boo manäh bë ramejüü doo. Kristo bë ky daheeh doo da bë ky dahé bë kariw n'aa. ⁶ Taw'ääts hë dooh jääm hë bë ky daheeh bë moo bok do tahegää bä, bë hã taj'aa etsë bë karën paawä do hyb n'aa. Kristo karom bë bahadoo do hyb n'aa, bë h'yyb gó naa, P'op Hagä Do karën doo da bë moo boo sahönh hë. ⁷ T'õp bë h'yyb gó naa, tsebé doo me, bë moo boo bë ramejüü doo. Taw'ääts hë Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë bë moo bok ta ti bë h'yyb gó, ajyy wë had'yyt nado. ⁸ Hahÿ bë hyb n'aa newë: Sahönh hã Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do anoo da baad hadoo do ji moo wäd wät do mabaj, ta see karom ji do bä, sa karom ji nado bä na-ãaj hë.

⁹ Bëëh, sa kariw n'aa hedoo doo, bë karom bë raweh'ëëh doo da bë wehëë na-ãaj hë sa hã. Bë eäm manä bë karom, sét né hë ji Kariw N'aa hÿ pong jé hawät do bë bahapäh do hyb n'aa. Bë karom sa Kariw N'aa, bë kariw n'aa na-ãaj hë né tii. Ta ti dooh tasëëw bä ji mahang. Séd gó tagadoo sahönh hë. Ti hyb n'aa tabad'oo doo da bë bad'oo.

---

* **6:3** Dew-Teronom 5.16

Ji mo n'aa jesuu n'aa ky n'aa hahȳȳh

¹⁰ Tagadéeg ub bë ÿ maher'oot hahȳȳh: Bë h'yy kahejój Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hanaa, tak'ëp hadoo do ta hejój hanaa. ¹¹ Kaneb'ooh do pooj jé sahõnh hë ta mo n'aa jesuu n'aa warahén dadäk doo da, ta kuman tado däk doo da, bë dadäg hadoo bë mo n'aa jesuu n'aa, bë ado däg bë kuman hadoo do bë hã P'op Hagä Do an'oo däk doo, Dijab karẽn bã bë tawadii, bë hã tanahajaa hyb n'aa, ta hã bë j'aa ketsë hyb n'aa. ¹² Ta ti ÿ wén her'oot, dooh ajyy ër majíi rado bã. Karap'aar h'yyb nesaa do hedoo do hyb n'aa jewyk doo, nesaa do hejój n'aa näng doo, badäk hahȳȳ bã badagyp do hadoo doo gó habok do hã bag'ãás doo, ti né hë ër majíi. Kabaj'aa hedoo do nesaa do wë hã habong doo, ti né hë na-ãaj hë ër majíi. ¹³ Ti hyb n'aa, bë ado däg sahõnh hë bë mo n'aa jesuu n'aa, bë kuman hadoo do na-ãaj hë P'op Hagä Do anoo doo, nesaa do bë wë takajaa noo gó nesaa do bë hã tanahajaa hyb n'aa, sahõnh hë bë bahajaa bã kä, bë j'aa ketsë hyb n'aa kä. ¹⁴ Baad bë hyb n'aa matakä däg. Bë ehub had'yyt hë bë her'oot do hã, ër majíi wë bë bahej'oonh hyb n'aa. Warahén ta baa wyd tadaädäk doo da tii, tanahewaat hyb n'aa. Warahén ta h'yyb gatsapoog n'aa tadaädäk doo da baad takan'yyh hyb n'aa, baad had'op bë aboo baad bë kan'yyh hyb n'aa. ¹⁵ Warahén ta tsyym suun tapadedëëk doo da takahej'oonh hyb n'aa, tii da baad bë gado panyyg hanäm doo, h'yyb nyyw gó ji bawät hanoo doo, nesaa do hã bë h'yy kahej'oonh hyb n'aa. ¹⁶ Warahén gatoj jesuu n'aa hadoo ji h'yy ka'eeh doo. Bë h'yy kae né hë. Bë h'yy kae bã bë hajaa

bë meduuk gatoj hadoo do hahõng do Nesaa Do Yb hanaa. Bë h'yy kae bää, bë hajaa bë medug bää Nesaa Do Yb bë tah'yyb tatusk doo. ¹⁷ Warahén ta soog sapaar s'ëeb tadaðäk doo da, baad bë hyb n'aa newë had'yyt hẽ bë Jesus edëëb wät né hẽ nesaa do mahãnh. Bë ado däg na-ãaj hẽ P'op Hagä Do Sahee anoo do sën-jeer, P'op Hagä Do kyyh. ¹⁸ Bë er'ood had'yyt hẽ P'op Hagä Do sii, bë hã ta Sahee h'yyb mahüüm doo da. Bë ky n'aa ets'ëe bë tamasaan had'yyt hẽ hyb n'aa. Bë hyb n'aa matakä had'yyt hẽ. Bë h'yy gejë hõm manäh. Bë ky n'aa ets'ëe had'yyt hẽ ta wób Jesus hã h'yy ka'eeh doo.

¹⁹ Taw'âats hẽ hëp ÿ n'aa na-ãaj hẽ bë ky n'aa etsëe, ÿ ber'oot bää, P'op Hagä Do anoo hyb n'aa hã ÿy ÿ her'oot do pan'aa, h'yyb neÿym doo me ta ky n'aa hanäm do pooj je ji nahapäh do ta wób hã ÿ maher'oot hyb n'aa. ²⁰ Ta ti ky n'aa hanäm do rod n'aa ÿyh, Jesus mejüü doo, ÿ rawén dawäts gëët. Hëp ÿ n'aa bë ky n'aa ets'ëe, ta ky n'aa hanäm do h'yyb neÿym doo me ÿ baher'oot hyb n'aa, hã ÿ Jesus karëen doo da.

Paw-Ro kedëe hõm do ky n'aa hahÿyh

²¹ Tikiko, èr hÿjy hadoo do baad èr kamahän doo, baad ãaaiii Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë moo wät doo, bë da tamaher'oot sahõnh hẽ këh ÿ n'aa. ²² Bë wë ÿ mejüü tabahõm bë tamaher'oot hyb n'aa nyy da babä ãaaiii babok, bë tah'yyb en'yym hyb n'aa na-ãaj hẽ.

²³ Ñäkarëen h'yyb näw, kamahän doo, baad h'yy ka'eeh do na-ãaj hẽ P'op Hagä Do èr Yb, Jesus Kristo Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do ranoo bë hã haj haa hedoo doo. ²⁴ Ñäkarëen sahõnh hẽ èr Wahë

Epeso 6:24

xxiii

Epeso 6:24

N'aa Jesus Kristo hã had'yyt kamahãn do wë P'op
Hagä Do ky enyym. Jääm hẽ kä.

**Pop Hagä Do Panyyg Hanäm Do Hahýÿh
The New Testament in the Nadëb language of Brazil
(BR:mbj:Nadëb)**

O Novo Testamento na língua Nadëb do Brasil

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nadëb (Nadeb)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nadëb

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023
c5681c4e-55f8-5b64-badf-af07c5e28afc